

Crna Gora
Opština Bar
Sekretarijat za razvoj

Adresa: Bulevar Revolucije br. 1;
85000 Bar, Crna Gora
e-mail: sekretarijat.razvoj@bar.me
www.bar.me

Br: 10- 331/22- 57

Datum: 27.12.2022.

ZAPISNIK

sa III sjednice Savjeta za ekonomski razvoj opštine Bar

Sjednica je održana 29.11.2021 godine sa početkom u 15 časova. Sjednici su prisustvovali:

- **Anita Radulović**, predsjednik
- **Dušan Raičević**, član
- **Božo Sarić**, član
- **Neđeljko Čović**, član
- **Ljubomir Kočović**, član
- **Srđan Grgić**, član
- **Stevan Milošević**, član
- **Goran Leković**, član
- **Marko Nišavić**, član
- **Enes Banda**, član
- **Alen Đelošević**, član
- **Dr Milica Vuksanović**, član

Anita Radulović je otvorila sjednicu sa sledećim dnevnim redom:

1. Usvajanje zapisnika sa II sjednice Savjeta za ekonomski razvoj
2. Nacrt Odluke o budžetu opštine Bar za 2022.g.
3. Nacrt Programa uređenja prostora za 2022. godinu
4. Razno

- po **prvoj** tački dnevnog reda, predsjednica je upoznala savjet sa realizovanim zaključcima sa prethodne sjednice: formiranje u okviru web stranice opštine dio posvećen Sekretarijatu za razvoj sa svim neophodnim dokumentima, viber grupa, zapisnik sa II sjednice Savjeta za razvoj je usvojen jednoglasno, bez primjedbi

-po **drugoj** tački dnevnog reda Nacrt Odluke o budžetu opštine Bar za 2022.godinu

Ivana Backović

- Sekretar sekretarijata za finansije je prezentirala Nacrt odluke o budžetu opštine Bar za 2022 godinu,
- istakla je da je budžet planiran u iznosu od 23.230.000 € te predstavlja iznos od 16,15% više u odnosu na plan o budžetu za 2021 godinu tj za 6,56% više u odnosu na nedavno usvojeni rebalans.
- Takođe prihodi po osnovu poreza su planirani za 12.300.000 € i to glavni prihod je planiran da se ostvari po osnovu poreza na nepokretnost, prihodi od taksi i prihodi od naknada, prihodi od prodaje imovine, kapitalne donacije, transferi od budžeta države...
- Radi uravnoteženja budžeta izdaci su planirani u visini od 23.300.000 €, kao što su su rashodi za redovno finansiranje rada organa lokalne uprave, sredstva za preduzeća kojima je osnivač opština Bar, transfer institucijama kulture i sporta, subvencije, transfer obrazovanju, tekuće održavanje jave infrastrukture...

Vido Dabanović

- upoznao je da je 42% budžeta je planirano za kapitalne izdatke i najveći je procenat izdvajanje u poslednje vrijeme. Prihodi na opremanje građevinskog zemljišta, naknade za investicije, naknada od prodaje građevinskog zemljišta i koji su manji za 1.230.000€
- primici kapitalnog budžeta kao namjenska sredstva su strogo opredjeljena te u skladu sa time je obaveza ispoštovati one investitore sa kojima je zaključen ugovor i koji su platili komunalije radi daljeg razvoja
- U okviru objekata od opšteg značaja je planirano: izgradnja azila za napuštene životinje, izgradnja objekta za djecu sa posebnim potrebama đe je urađen glavni projekat koji je u postupku revizije i koji kao projekat iznosi preko 1.100.000€ i kao treći projekat je uređenje trga Vladimira i Kosare
- pored ovog predviđena je rekonstrukcija javne rasvjete kao i učešće CEDIS-a u pogledu snabdjevanja električnom energijom, učešće direkcije za saobraćaj na lokaciji Ckla, uređenje trga u Sutomoru, opština je prema državi kandidovala 58.000.000€ a od strane države je opredjeljeno samo 2.000.000€

Božo Sarić

- Dali od sredstava koje je namjenjeno Komunalnom, preduzeće ima obavezu u nešto da investira ili su im sredstva opredjeljenja za tekuće održavanje.

Dušan Raičević

- opština dotira sa iznosom od preko milion eura Komunalno i navedeni iznos najveće izdvajanje sredstava za neko od komunalnih preduzeća na crnogorskom primorju
- u dijelu kapitalnog budžeta je predviđeno iznos od 150.000€ za nabavku nove mehanizacije i 60.000€ za nabavku polupodzemnih kontejnera
- sistem i način rada Komunalnog preduzeća u ovom momentu predstavlja, prilagođavanje gradu koji broji 50.000 stanovnika a koji u toku ljetnjeg periodu broji i po 80 do 90.000 stanovnika.

- realizacijom prikupljanja otpada od vrata do vrata pokušavamo da se prilagodimo potrebama građana
- takođe imaju velikih problema u dijelu naplate sopstvenih potraživanja koje varira od 30 do 35%

Milica Vuksanović

- atmosferska kanalizacija jel planirano da se nešto riješi na potezu između poslovne zgrade između doma zdravlja i robne kuće

Vido Dabanović

- atmosferska kanalizacija se tretira na 2 načina: ono što je izvedeno, đe su vodovod i kanalizacije u obavezi da tu atmosfersku kanalizaciju održavaju, ukoliko se izrađuje nova onda je to obaveza opštine Bar
- povodom problema atmosferske kanalizacije od ulice Jovana Tomaševića prema moru je izvršena regulacija kanala dok je na navedenom dijelu planirana rekonstrukcija.

Dušan Raičević

- u tom dijelu najveći problem predstavljaju neriješeni imovinsko pravni odnosi.

Božo Sarić

- Pohvala budžetu sa kojim je sve obuhvaćeno i da sledeće godine budemo u prilici da ga još povećamo.

Neđeljko Čović

- Istakao je da od kandidovanih 58.000.000 miliona predviđeno samo 2.000.000 miliona i što nije dovoljno da se kandidovani projekti realizuju i mislim da je bruka od vlade da ovako mizeran iznos predvide opštini bar.
- takođe u projektima u kojim je opština investitor kroz prihode koji se oslanjaju na: ostale prihode, donacije i druge izvore, đe smo svjedoci da svakim danom je sve teže na takav način realizovati neki projekat.
- nadam se da u projektima u kojima je opština realizator da neće biti zastoja pa čak iako se 50% od ovako ambicioznog plana ostvari.

Dušan Raičević

- izražavam takođe nezadovoljstvo odlukama Vlade za ovakvim izdvajanjem tim prije što je po prvi put ove godine uveden kriterijum "per capita" izdvajanja iz kapitalnog budžeta države Crne Gore đe je po toj tabeli Bar ubjedljivo na zadnje mjestu tj po glavi stanovnika u Baru je 51 €.
- opština je uspjela da kroz prijedlog budžeta za 2022 godinu, izbalansira izdatke, đe su 47% tekući izdaci a 42% kapitalni izdaci čime opredjeljuje budžet kao razvojni
- od 10.500.000 koliko je opština opredjelila budžet imate državu koja je opredjelila 2.000.000 i apsolutno je nedovoljno
- opravdanje da su opredjeljena sredstva od 2.000.000 uslovljena nedovoljno zrelim projektima nije na mjestu jer ako dovedete projekte do revizije onda su takvi projekti apsolutno tehnički ispunjavaju uslove za realizaciju
- na prvoj sjednici je konstatovano da projekti rekonstrukcije putnog pravca R 28 Virpazar-Sutorman-Bar, putnog pravca od Bar-Kamenički most-Vladimirske krute, apsolutni prioriteti su za razvoj našeg grada i treći projekat odnosi se na izgradnju vodovodno kanalizacione mreže u dijelu opštine koje do sada to nisu imale a prije svega mislim na dio od tunela Čafe do granice sa opštinom Ulcinj
- status projekta putnog pravca R29 đe je projekat revidovan i đe je procjenjena vrijednost 11.000.000€ i kroz koji se opština obavezala da obezbjedi sredstva za eksproprijaciju a uprava za saobraćaj obezbjedi sredstva za rekonstrukciju za 2020 Vlada nije izdvojila sredstva a za 2021 godinu 500.000€ što nije dovoljno ni da se okosi putni pravac s druge strane se čeka uprava za katastar da se izvrši procjena vrijednosti zemljišta jer u budžetu imamo izdvojena 400.000€ sredstava, koja su blokirana
- za putni pravac Virpazar-Sutorman-Bar ovih dana ćemo raspisati tender za izradu idejnog i glavnog projekta za koje ćemo izdvojiti blizu 300.000€
- za projekat putni pravac Ckla-Zoganj koji je ušao u kapitalni budžet za 2020 godinu i koji je shodno tome zaključen ugovor sa putevima Bar na iznos od 700.000€, ugovor o nadzoru na iznos od 11.000€. sa novim budžetom za 2021 godinu tog projekta nema niđe a za 2022 godinu planirana su samo trećina sredstava od ukupne vrijednosti projekta.
- takođe i na sjednici zajednica opština je iskazano nezadovoljstvo nerazumjevanjem potreba opština i nepostojanjem komunikacije između vlade i opština i takav odnos nije adekvatan.
- takođe samozapošljavanje je već treća godina u fokusu opštine obezbjeđivanjem granta svima onima koji pokreću sopstveni biznis.
- za narednu godinu sredstva su povećana, za podršku ženskom preduzetništvu 50.000€ a za podršku preduzetništvu 200.000€
- četvrt miliona će opština naredne godine da opredijeli samo za pokretanje novih biznisa, sa ciljem da idemo ka nečemu što će omogućiti perspektivu i razvoj našeg grada i Crne Gore a to je da nam IT sektor bude dominantan.
- nastojaćemo da poljoprivredu subvencionišemo sa 150.000€ i očekujemo da će poljoprivredni proizvođači doprinjeti još toliko, jer mjera subvencije iznosi do 50%
- konačno su se stvorile pretpostavke da se dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama izgradi, takođe smo nastojali da jedan prostor koji bi u našem gradu trebao da bude centralni, to jest trg, okog kojeg imamo imovinskih problema zbog čega tretiramo prostor preko puta (krug, kocka) , prostor na površini 6.000 kvadrata
- vlada je ponovo bez ikakve konsultacije sa opštinom, bez najava donijela odluku o uvođenju moratorijuma na 12 mjeseci u dijelu DUP-a Topolica IV, odluka koja je donijeta usred godine,

kada je budžet opštine oslonjen na određene prihode koje treba da prihoduje iz te zone po osnovu naknade za komunalno opremanje a koje je bilo planirano na preko 2.000.000€.

- prošle nedelje smo uputili zahtjev ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti te odluke, koja nije donijeta u skladu sa procedurom.

- aktivnosti koje su sprovedene sa nivoa lokalne uprave od 2018-2021. godine, ukupno je realizovano investicija u vrijednosti od 23.330.000,00€, 95 % ovih investicija su finansirane isključivo iz budžeta opštine Bar

- kapitalni budžet za narednu godinu je ambiciozan, ali je realan i ostvarljiv

Marko Nišavić

- podrška preduzetništvu je za svaku pohvalu jer su uticaji na tržište kroz sve studije koje su pratili takav oblik podrške, jako velik
- podrška bi trebala da prelazi u obostrani odnos, koji bi podrazumijevao obavezivanje ljudi koji dobijaju podršku da ne vraćaju novac opštini već da dio svog profita koji su dobili uz pomoć tih sredstava odvajaju za fond koji će valorizovati podršku drugima
- ekonomski savjet može razmatrati za neki budući period, model po kojem se može izračunati taj fiskalni uticaj
- neka nam bude plan za sledeću godinu da milion eura bude opredijeljeno za ovu podršku

Dušan Raičević

- mi smo ovim programom uspjeli 40 i čak možda 50 % ljudi koji su poslovali u okviru sive ili crne ekonomije natjerati da se registruju, da ih sistem prepozna, da počnu da plaćaju određene dažbine, doprinose
- kroz ove programe je kreirano 50 novih radnih mjesta
- program je omogućio da se izborimo sa posljedicama sive ili crne ekonomije

Stevan Milošević

- nije dovoljno novčano pomoći, neki ljudi koji bi željeli da se bave preduzetništvom nemaju pravne i tehničke pismenosti da bi sebe pokrenuli u tom pravcu, neka vrsta i takve pomoći njima bi definitivno pomogla
- takođe i praćenje projekta, gdje će se preduzetnici obavezati da moraju da elaboriraju šta su uradili
- trebalo bi usmjeravati buduće korisnike ove podrške, koje su to potrebe grada, gdje bi mladi ljudi trebali da traže svoju budućnost

Dušan Raičević

- prilikom implementacije ovih programa najbitnije je bilo izgraditi povjerenje, jer je opština slične programe imala prije 7,8 godina, kada smo prije nego što je uveden program stručno osposobljavanje, omogućavali da svršeni studenti obavljaju pripravnički staž u nekom od barskih privrednih subjekata, a da opština finansira obaveze prema njima.
- i to je bilo u redu dok nije stupila ekonomska kriza a sve obaveze pale na privredne subjekte
- potpuno sam saglasan da formiramo jedno radno tijelo koje će pratiti implementaciju i razvoj biznisa, jer nam je želja da imamo što manje uslužnih djelatnosti koje su bile dominantno zastupljene
- u posljednjem pozivu dobili smo ono što želimo, par projekata iz IT sektora
- obaveza nam je da nakon ovog budžeta taj program modifikujemo na način da on bude podrška inovativnim djelatnostima, mislim da ima puno prostora za tako nešto

Marija Markoč

- pohvalila bih povećanje sume novca sa 40 na 50.000 € za podsticaj mladih poljoprivrednika
- potrebno je napraviti kampanju i na taj način privući poljoprivrednike da se prijave, jer i dalje postoji određena doza nepovjerenja
- umjesto informativnih dana treba doći do svakog poljoprivrednog proizvođača i gazdinstva, uvijek uz uslov da je proizvođač registrovan
- kada su mladi poljoprivrednici u pitanju ove godine su podržane dvije ideje, što je za svaku pohvalu i nadam se da će ih naredne godine biti još više

Dušan Raičević

- moramo da podstičemo registraciju, evidenciju da ljudi koji se bave određenim djelatnostima ako ne zbog nečega drugog onda zbog statistike moramo prepoznati
- jedan od preduslova da bi bilo ko ostvario podršku iz ovih programa je da budu registrovani
- u Crmnici svaka kuća proizvodi svoje vino, ali zbog kontrola gdje se prati u kojim uslovima se vino priprema došli smo do toga da u cijeloj Crmnici imamo 9 ili 10 registrovanih vinarija
- vezano sa ovim u kontinuitetu ljudi iz Crmnice nikako da nađu određeno razumijevanje sa menadžmentom Monteputa u dijelu besplatnih prolazaka kroz tunel Sozina
- mi smo obezbijedili i u rebalansu i u budžetu za narednu godinu i omogućili da to pravo ostvare oni koji imaju prebivalište u Crmnici a rade u Baru i da se to proširi na još 2 kategorije, registrovani poljoprivredni proizvođači i registrovani izdavaoci privatnog smještaja.

Anita Radulović

- pohvalila bih budžet
- pitanje: Gdje imamo problem u ostvarivanju planova budžeta, mimo djelova budžeta vezanih za koronu gdje nije bilo moguće definisati određena sredstva, dali se sredstva dobro planiraju i ostvarenje u ovoj godini i gdje nastaju ti viškovi odnosno manjkovi i kako bi se obratila pažnja malo više na socijalnu kategoriju.

Dušan Raičević

- Mi smo prošle godine, zbog korone, morali da radimo rebalans zbog manjka sredstava, dok ove godine po prvi put u zadnjih 10 godina rebalans smo uradili zbog više naplaćenih sredstava
- imali smo 3 miliona više ostvarenih prihoda po osnovu poreza na nepokretnost, 2,5 miliona eura manje ostvarenja po osnovu naknade za komunalno opremanje
- država je prošle godine u zavisnosti od toga koja je koncesija a u ukupnom iznosu svih koncesija po osnovu ustupljenih prihoda opštini bar uplatila planirani iznos, ove godine u tom dijelu ustupljenih prihoda mi smo na 46-47%
- iz oblasti socijalne politike opština bar je sa državom i stranim partnerima krenula u realizaciju projekta kupovine stambenih jedinica u vlasništvu opštine sa tendencijom ustupanja korisnicima ali to nije sprovedeno do kraja
- takođe neravnomjernost punjenje budžeta je uslovljeno sezonalnošću punjenja budžeta

Anita Radulović

- osnaživanje podrške preduzetništvu u prvim koracima, da imaju besplatnu pomoć, ako je potrebno da se napišu biznis planovi

Dušan Raičević

- omogućiti logistiku i u tom dijelu oko registracije preduzetnika

Marija Markoč

- nedovoljna zainteresovanost korisnika jer papirologija u vezi registracije je izuzetno jednostavna

Stevan Milošević

- organizacija nekog tijela koje bi pratilo i edukovalo korisnike kroz sve oblike sa intencijom većeg uključenja u cjelokupni postupak

Zaključak:

- Savjet za ekonomski razvoj daje podršku predloženim nacrtima Odluke o budžetu za 2022. godinu kao i Programu uređenja prostora za 2022. godinu.
- po četvrtoj tački dnevnog reda nije bilo tema

zapisnik sastavio

Igor Gojnić i Maja Papić